





2024

LIETUVIŲ  
LITERATŪROS  
IR TAUTOSAKOS  
INSTITUTAS

INSTITUTE OF  
LITHUANIAN  
LITERATURE  
AND FOLKLORE

# COLLOQUIA

---

**54**

**Redaktorių kolegija / Editorial Board:**

Prof. dr. GITANA VANAGAITĖ (vyriausioji redaktorė / editor)	Lietuvių literatūros ir tautosakos institutas, Vytauto Didžiojo universitetas / Institute of Lithuanian Literature and Folklore, Vytautas Magnus University
Prof. dr. NATALIJA ARLAUSKAITĖ	Vilniaus universiteto Tarptautinių santykių ir politikos mokslų institutas / Vilnius University Institute of International Relations and Political Science
Dr. GINTARĖ BERNOTIENĖ (atsakingoji redaktorė / executive editor)	Lietuvių literatūros ir tautosakos institutas / Institute of Lithuanian Literature and Folklore
Doc. dr. VIGMANTAS BUTKUS	Lietuvių literatūros ir tautosakos institutas / Institute of Lithuanian Literature and Folklore
Prof. dr. EVGENY DOBRENKO	Ca' Foscari universitetas (Italija) / University of Ca' Foscari (Italy)
Doc. dr. EVELINA GUŽAUSKYTĖ	Wellesley kolegijos universitetas (JAV) / Wellesley College (USA)
Dr. BEATA KALĘBA	Krokuvos Jogailaičių universitetas (Lenkija) / Uniwersytet Jagelloński w Krakowie (Poland)
Habil. dr. BENEDIKTS KALNAČS	Latvijos universitetas, Literatūros, folkloro ir meno institutas (Latvija) / Institute of Literature, Folklore and Art, University of Latvia (Latvia)
Dr. MAŁGORZATA KASNER	Lenkijos mokslų akademijos Slavistikos institutas (Lenkija) / Institute of Slavic Studies, Polish Academy of Sciences (Poland)
Prof. Ph. D. VIOLETA KELERTIENĖ	Vašingtono universitetas (JAV) / University of Washington (USA)
Dr. RIMANTAS KMITA	Lietuvių literatūros ir tautosakos institutas / Institute of Lithuanian Literature and Folklore
Prof. dr. DALIA KUIZINIENĖ	Vytauto Didžiojo universitetas / Vytautas Magnus University
Doc. dr. LORETA MAČIANSKAITĖ	Lietuvių literatūros ir tautosakos institutas / Institute of Lithuanian Literature and Folklore
Prof. dr. AUŠRA MARTIŠIŪTĖ	Lietuvių literatūros ir tautosakos institutas / Institute of Lithuanian Literature and Folklore
Dr. DONATA MITAITĖ	Lietuvių literatūros ir tautosakos institutas / Institute of Lithuanian Literature and Folklore
Prof. dr. DALIA SATKAUSKYTĖ	Lietuvių literatūros ir tautosakos institutas / Institute of Lithuanian Literature and Folklore
Prof. dr. BRIGITA SPEIČYTĖ	Vilniaus universitetas / Vilnius University
Habil. dr. JŪRATĖ SPRINDYTĖ	Lietuvių literatūros ir tautosakos institutas / Institute of Lithuanian Literature and Folklore
Prof. habil. dr. GIEDRIUS SUBAČIUS	Iloinojaus universitetas Čikagoje (JAV) / University of Illinois at Chicago (USA)
Assoc. Prof. Dr. Habil. VAIDAS ŠEFERIS	Masaryko universitetas (Čekija) / Masaryk University (Czech Republic) Lietuvių literatūros ir tautosakos institutas / Institute of Lithuanian Literature and Folklore
Doc. dr. MARIJUS ŠIDLAUSKAS	Klaipėdos universitetas / Klaipėda University

Žurnalo COLLOQUIA Nr. 54 finansavo Lietuvos mokslo taryba  
(pagal Valstybinę lituanistinių tyrimų ir sklaidos 2016–2024 metų programą, sutarties Nr. S-LIP-22-28)

ISSN 1822-3737, eISSN 2783-6819 | COLLOQUIA

Recenzuojamas literatūros studijų žurnalas, leidžiamas du kartus per metus nuo 1999 m.  
Žurnalas įtrauktas į SCOPUS duomenų bazę nuo 2018 m. | Peer-reviewed biannual journal  
of literary studies published since 1999. The journal is included in SCOPUS since 2018.

# Turinys

Pratarmė . . . . .	9
--------------------	---

## STRAIPSNIAI

VIGMANTAS BUTKUS

Rašytojų kuriamas istorinės atminties paveikslas:

Saulės mūšis latvių literatūroje . . . . .	15
--	----

ILZE JANSONE

„Atvirkščias“ Naujasis istorizmas ir latvių literatūra:

Gundegos Repšės romanai . . . . .	30
-----------------------------------	----

IEVA E. KALNIŅA

Gyvenimo pasakojimas: latvių poetė Veronika Strēlertė . . . . .	49
---	----

LAURA LAURUŠAITĖ

Maistas kaip grotesko įrankis lietuvių ir latvių literatūroje . . . . .	73
---	----

GITANA VANAGAITĖ

Avangardinė „Keturių vėjų“ karo apokalipsė . . . . .	89
--	----

SAULIUS VASILIAUSKAS

Lietuvių literatūros mokymo organizavimas ir kontrolė

vėlyvuoju sovietmečiu . . . . .	110
---------------------------------	-----

## PUBLIKACIJA

BIRUTĖ AVIŽINIENĖ

Ištrauka iš Onos Pleirytės-Puidienės „Mano gyvenimo knygos“ . . . . .	131
---	-----

## NUOMONIŲ DOMINO

DALIA SATKAUSKYTĖ

Priklausomybė nepriklausomybėje, nepriklausomybė priklausomybėje . . . . . 149

JŪRATĖ SPRINDYTĖ

Apie žūtbutinį prisirišimą prie literatūros: žodis atsiimant

Vytauto Kubiliaus premiją . . . . . 154

GINTARĖ BERNOTIENĖ

Sieksnis literatūrai matuoti. Laudacija Jūratei Sprindytei . . . . . 157

## POKALBIS

„Pasakojimais ne tik konstruojame, bet ir dekonstruojame savo gyvenimus“.

AUŠRĄ JURGUTIENĘ kalbina JŪRATĖ ČERŠKUTĖ . . . . . 160

## RECENZIJOS

REDA PABARČIENĖ

Moterų apgyvendintas istorijos pasakojimas („Moterų istorijos eskizai.

XIX a. antra pusė – XX a. pirmą pusę“, sudarė R. Bleizgienė, B. Avižinienė) . . . . . 173

VALDEMARAS KLUMBYS

Lietuva artimos tolimos Latvijos veidrodyje

(Viktorija Jonkutė, „Tarp praeities ir ateities: Kolektyvinė atmintis XX a.

pabaigos Atgimimo laikotarpio lietuvių ir latvių kultūrinėje spaudoje“) . . . . . 184

KAROLINA BAGDONĖ

Lyginamoji literatūra globaliame kontekste: politika, akademinė literatūra

ir komparatystikos ateitis (David Damrosch, “Comparing the Literatures:

Literary Studies in a Global Age”) . . . . . 190

ATMENA AUTORIAMS . . . . . 195

# Contents

Foreword . . . . .	12
--------------------	----

## ARTICLES

VIGMANTAS BUTKUS

The Image of Historical Memory Created by Writers: The Battle of Saulė in Latvian Literature . . . . .	15
---	----

ILZE JANSONE

“Reversed” New Historicism and the Latvian Literature: Gundega Repše’s Novels . . . . .	30
--	----

IEVA E. KALNIŅA

Life Writing: Latvian Poet Veronika Strēlerte . . . . .	49
---	----

LAURA LAURUŠAITĒ

Food as a Tool of Grotesque in Contemporary Lithuanian and Latvian Fiction . . .	73
--	----

GITANA VANAGAITĒ

The Four Winds and the Avant-Garde Apocalypse of War . . . . .	89
--	----

SAULIUS VASILIAUSKAS

Organization and Control of Lithuanian Literature Teaching in the Late Soviet Era . . . . .	110
--	-----

## A PUBLICATION

BIRUTĒ AVIŽINIENĒ

Excerpt from Ona Pleirytė-Puidienė’s “My Life Book” . . . . .	131
---	-----

## DOMINO OF OPINIONS

DALIA SATKAUSKYTĖ

Independence's Dependence, Dependence's Independence . . . . . 149

JŪRATĖ SPRINDYTĖ

On the Vital Attachment to Literature: An Acceptance Speech  
of the Vytautas Kubilius Prize. . . . . 154

GINTARĖ BERNOTIENĖ

A Fathom to Measure Literature. Laudation to Jūratė Sprindytė. . . . . 157

## A CONVERSATIONS

“We Not Only Construct but Also Deconstruct Our Lives with Stories.”

JŪRATĖ ČERŠKUTĖ Interviews AUŠRA JURGUTIENĖ . . . . . 160

## REVIEWS

REDA PABARČIENĖ

Women-Inhabited Storytelling (“Sketches of Women’s History. The Late 19th Century  
and the Early 20th Century”, compiled by R. Bleizgienė and B. Avižinienė). . . . . 173

VALDEMARAS KLUMBYS

Lithuania in the Mirror of Near Distant Latvia (Viktorija Jonkutė,  
“Between the Past and the Future: Collective Memory in the Lithuanian  
and Latvian Late 20th-Century Revival Cultural Press”) . . . . . 184

KAROLINA BAGDONĖ

Comparative Literature in a Global Context: Politics, Academic Literature  
and the Future of Comparativism (David Damrosch, “Comparing the Literatures:  
Literary Studies in a Global Age”) . . . . . 190

SUBMISSION GUIDELINES. . . . . 199